Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2026)0229

Политическите репресии и хуманитарната ситуация в Куба

Резолюция на Европейския парламент от 18 юни 2026 г. относно политическите репресии и хуманитарната ситуация в Куба (2026/2735(RSP))

Европейският парламент,

– като взе предвид предишните си резолюции относно положението в Куба, и по-специално резолюцията от 19 септември 2024 г. относно случая на Хосе Даниел Ферер Гарсия в Куба[1], от 29 февруари 2024 г. относно критичното положение в Куба[2] и от 12 юли 2023 г. относно състоянието на споразумението за политически диалог и сътрудничество между Европейския съюз и Куба в светлината на неотдавнашното посещение на върховния представител в Куба[3],

– като взе предвид Споразумението за политически диалог и сътрудничество (СПДС) между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, и Република Куба, от друга страна[4], подписано през декември 2016 г. и прилагано временно от 1 ноември 2017 г., и по-специално клаузата за съществените елементи съгласно член 1, параграф 5 от него и клаузата за спиране съгласно член 85, параграф 3, буква б) от него,

– като взе предвид даденото на 5 юли 2017 г. от Парламента одобрение на СПДС, при условие че се постигне осезаемо подобрение в областта на правата на човека и основните свободи в Куба,

---

1 ОВ C, C/2024/7213, 10.12.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7213/oj .
2 ОВ C, C/2024/6748, 26.11.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6748/oj.
3 ОВ C, C/2024/4001, 17.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4001/oj.
4 ОВ L 337 I, 13.12.2016 г., стр. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/2232/oj.

— като взе предвид глобалния режим на ЕС на санкции за нарушения на правата на човека (т.нар. „закон „Магнитски“ на ЕС“),

– като взе предвид Всеобщата декларация за правата на човека, Международния пакт за граждански и политически права, Конвенцията на ООН против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отнасяне или наказание и Конвенцията на ООН за правата на детето, по които Куба е страна,

– като взе предвид докладите на неправителствената организация (НПО) „Защитници на затворите“, и по-специално изданието от май 2026 г. на нейния месечен доклад, публикуван на 11 юни 2026 г., относно изтезанията, структурното нарушение на справедливия съдебен процес, „обществената опасност преди извършването на престъпление“, цифровото наблюдение и принудителното недохранване в кубинските затвори,

– като взе предвид съвместното изслушване на комисията по външни работи и подкомисията по правата на човека относно положението в Куба, проведено на 5 май 2026 г., и свидетелските показания, представени от докладчика за Куба на Междуамериканската комисия по правата на човека Стуардо Ралон Ореляна и от кубинския опозиционен лидер и бивш политически затворник Хосе Даниел Ферер,

– като взе предвид речите на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност Кая Калас на пленарните заседания на Парламента, по-специално от 6 май 2025 г. и 19 май 2026 г., както и диалозите по правата на човека между ЕС и Куба,

– като взе предвид изявленията на Междуамериканската комисия по правата на човека относно Куба от 25 март 2026 г.,

– като взе предвид Споразумението за свобода (Споразумението за освобождение), подписано в Маями на 2 март 2026 г. от кубинските опозиционни коалиции Pasos de Cambio и Asamblea de la Resistencia Cubana (ARC),

– като взе предвид доклада на Междуамериканската комисия по правата на човека от 12 юни 2023 г. относно случая на правозащитниците Освалдо Пая и Харолд Сеперо в Куба,

– като взе предвид обвинителния акт, оповестен на 20 май 2026 г. от Окръжния съд на САЩ за Южния окръг на Флорида, с който на Раул Кастро и на петима други длъжностни лица се повдигат обвинения във връзка със свалянето на два граждански самолета, принадлежащи на организацията „Братя на спасението“ през 1996 г.,

– като взе предвид член 136, параграфи 2 и 4 от своя Правилник за дейността,

А. като има предвид, че над пет десетилетия политически и икономически решения на кубинския комунистически режим доведоха страната до дълбока криза, белязана от прекъсвания на електроснабдяването до 22 часа на ден, остър недостиг на храна, вода, гориво и лекарства и от повсеместна бедност, при конституционно утвърден еднопартиен режим, който продължава над 67 години и в който комунистическата партия е единствената разрешена политическа сила; като има предвид, че този срив на политическия и икономическия модел, изграден върху инертност, репресии и съпротива срещу промяната, утежнен от липсата на свободни, честни и конкурентни избори и забраната на политическия плурализъм, все повече доближава Куба до характеристиките на нефункциониращa държава и представлява антидемократична аномалия в нейния регион;

Б. като има предвид, че според неправителствената организация „Защитници на затворите“ в края на май 2026 г. в Куба е имало рекорден брой от 1 281 политически затворници, включително малолетни и непълнолетни лица – някои от тях държани в затвори с максимална сигурност заедно с възрастни – като много от задържаните, сред които спортисти, хора на изкуството, независими журналисти и мирни активисти, са били в тежко здравословно състояние; като има предвид, че организацията документира системни изтезания, сексуално насилие и смъртни заплахи срещу задържани лица и установи в статистически представително проучване, че всеки прегледан политически затворник, включително малолетни и непълнолетни лица, е бил подложен на изтезания и са му били отказани медицински грижи в контекст на повтарящи се модели на произволно задържане и задържане в изолация, насилствено временно изчезване и тормоз на семействата; като има предвид, че случаят на Хосе Даниел Ферер, основател на Патриотичния съюз на Куба и затворник заради убежденията си, чието освобождаване Парламентът многократно е изисквал, е емблематичен за методите на режима и доведе до принудителното му изгнание през октомври 2025 г.;

В. като се има предвид, че в ежедневието си обикновените кубинци се сблъскват с болници, които не са в състояние да функционират нормално, в които липсват основни лекарства и в които пациентите трябва сами да си осигурят необходимите консумативи, както и с хроничен недостиг на храна, вода и стоки от първа необходимост, които се продават само в магазини с чуждестранна валута, недостъпни за хора на обикновена държавна заплата; като има предвид, че според Обсерваторията на правата на човека в Куба 89% от семействата живеят в крайна бедност и 7 от всеки 10 кубинци трябва да пропуснат едно хранене, докато ООН докладва, че съществува списък с над

96 000 чакащи за хирургическа операция, включително 11 000 деца, а около 1 милиона души зависят от водния товарен транспорт, който е ограничен от недостига на дизелово гориво;

Г. като има предвид, че през април 2026 г. ЕС отпусна допълнителна хуманитарна помощ в размер на 2 милиона евро към вече отпуснатите тази година 4 милиона евро за Карибския регион, за да подкрепи хуманитарните партньори, предоставящи спешна помощ на най-уязвимите; като има предвид, че актуализираният план за действие на ООН за Куба, чиято цел е да се помогне на около два милиона души, продължава да страда от сериозен недостиг на финансиране, като Организацията на обединените нации е мобилизирала 26,2 милиона щатски долара, а са необходими още 68 милиона щатски долара;

Д. като се има предвид, че кумулативната инфлация в Куба е надхвърлила 500% през последните четири години, а държавните заплати са между 15 и 25 щатски долара месечно според курса на черния пазар – единственият реалистичен курс на острова; като има предвид, че режимът направи страната зависима от вноса на гориво и че нейните традиционни доставчици Русия и Венесуела намалиха доставките, извънредната ситуация в областта на енергетиката се задълбочи, като достигна връхната си точка с пълния срив на националната електроенергийна система в продължение на няколко дни през октомври 2024 г., оставяйки 11 милиона души без електричество;

Е. като има предвид, че Куба днес внася над 70% от храната, която консумира – в плодородна тропическа държава, която някога е била един от най-големите производители на захар в света – срив, който е пряк резултат от десетилетия на колективизирано, контролирано от държавата и милитаризирано селско стопанство и от непродуктивен икономически модел;

Ж. като има предвид, че извънредната хуманитарна ситуация не е резултат от външно ембарго, а е пряка последица от модела и провала на режима, а именно милитаризация и държавен монопол над икономиката, потискане на частното предприемачество и отклоняване на ресурси към силовия апарат, а не към храната, лекарствата и електроенергията, от които се нуждае кубинският народ; като има предвид, че този модел е въплътен в корумпирания военен конгломерат GAESA, който контролира близо половината от икономиката на острова, не носи отговорност пред никого и прихваща доходите на режима в твърда валута – включително от медицинските мисии, които ООН приравни с принудителен труд – дори когато болниците остават без основни доставки; като има предвид, че тази криза не може да бъде отделена от десетилетия държавни репресии и че по-нататъшната нестабилност рискува да влоши хуманитарните и миграционните последици и последиците за сигурността;

З. като има предвид, че отношенията между ЕС и Куба се уреждат от СПДС, чиято заявена цел беше режимът постепенно да отвори и подобри положението на своите граждани; като има предвид, че почти девет години след като Парламентът даде одобрението си за СПДС, режимът не е показал никакво значително отваряне, а вместо това е засилил репресиите, преследвал е несъгласието и е увеличил броя на политическите затворници, докато икономическото положение се е влошило до неприемливи равнища; като има предвид, че споразумението не успя да постигне основната си цел и ЗП/ВП призна, че споразумението не е постигнало целите си и понастоящем е в процес на преразглеждане;

И. като има предвид, че отхвърлянето на режима е широко разпространено както на острова, така и извън него – за което свидетелстват повтарящите се демонстрации и протести с удряне на тенджери (*cacerolazo*) и най-голямото изселване в историята на Куба, като стотици хиляди напускат страната в търсене на по-добро бъдеще – докато на много хора, които са избягали или са били принудени да напуснат страната, не се разрешава да се завърнат, а да останат в изгнание; като има предвид, че единственият отговор на режима на исканията за промяна е да заеме още по-твърди позиции и да засили репресиите;

Й. като има предвид, че бруталните и непрестанни репресии са единственият механизъм, който поддържа режима жив; като има предвид, че през юли 2021 г. в над петдесет населени места хиляди граждани излязоха по улиците, скандирайки „Свобода!“ – най-голямата вълна от протести от 1994 г. насам, – но протестът им беше смазан от полицията, паравоенните групировки и Комитетите за защита на революцията; като има предвид, че стотици хора бяха произволно задържани и че над 700 бяха съдени в рамките на бързи производства, които Парламентът заклейми като „съдебен фарс“ и които завършиха с присъди до 25 години, което може да представлява престъпления срещу човечеството; като има предвид, че това имаше за цел да послужи като пример и да изпрати следното послание: всеки, който протестира, рискува работата, свободата, семейството или живота си;

К. като има предвид, че режимът постоянно отказва достъп на делегации на Европейския парламент, на специални докладчици на ООН и на независими наблюдатели, и настоява за изключване на демократичната опозиция и независимото гражданско общество от всякакъв политически диалог;

Л. като има предвид, че през последните месеци се проведоха преговори между режима и администрацията на САЩ, чието съдържание остава неразкрито, и че режимът призна, че преговаря с Вашингтон; като има предвид, че Съединените щати приеха целенасочени санкции срещу висши представители на

режима и срещу институциите на неговия апарат за сигурност и армията му, като се позоваха на репресиите на режима в страната и враждебните му дейности в чужбина; като има предвид, че процесът на нормализиране не трябва да бъде за сметка на правата на човека или да води до освобождаване на режима от отговорност;

M. като има предвид, че режимът поддържа тясно военно сътрудничество с Руската федерация, което включва набирането на хиляди кубински граждани за участие в агресивната война на Русия срещу Украйна, и че това е несъвместимо с духа на Споразумението за политически диалог и сътрудничество и е в разрез с интересите на ЕС в областта на сигурността; като има предвид, че в края на март 2026 г. руски танкер, превозващ приблизително 730 000 барела суров петрол, получи разрешението да акостира на северния бряг на Куба;

H. като има предвид, че на 2 март 2026 г. над 50 кубински опозиционни организации и организации на гражданското общество в страната или в изгнание представиха пътна карта за демократичен преход – известна като Споразумението за освобождение или Споразумението за свобода, в която се определят три етапа: освобождение, стабилизиране и възстановяване, както и демократизация, – чиято кулминация е провеждането на свободни, честни, многопартийни избори под надзора на международната общност; като има предвид, че всеки преход трябва да бъде ръководен от Куба и да включва всички кубинци от страната и от диаспората;

1. осъжда най-категорично системните репресии, извършвани от кубинския режим – по-специално изтезанията, сексуалното насилие, смъртните заплахи, принудителното недохранване, масовото наблюдение, принудителния труд и съдебното преследване на политически затворници, демонстранти, дисиденти, студенти, религиозни дейци и защитници на правата на човека, – и лишаването от свобода на деца; изразява пълната си солидарност с кубинския народ и с всички лица, преследвани заради защитата на основните си права, включително лидерите на историческата и нововъзникващата демократична опозиция и независимите граждански движения;

2. изисква незабавното и безусловно освобождаване на всички политически затворници и на всички лица, произволно задържани за упражняване на основните си права, включително малолетните и непълнолетните лица, прекратяване на изтезанията и малтретирането, незабавен достъп до свободни и справедливи съдебни процеси и до медицински грижи за лицата със сериозни здравословни проблеми, както и пълно обезщетение за жертвите на изтезания; изисква режимът да предостави безпрепятствен достъп на Международния комитет на Червения кръст, специалните докладчици и процедури на

ООН, делегация на Европейския парламент и независими наблюдатели до всички места за задържане и изразява съжаление във връзка с многократния му отказ да осигури такъв достъп;

3. счита, че единственият изход от лишенията, бедността и изолацията, пред което е изправен кубинският народ, се състои в извършването на дълбоки икономически и политически промени, водещи незабавно до преход към напълно развита многопартийна демокрация, в която дисидентите не са преследвани, лишавани от свобода, изтезавани или убивани и в която основните права и свободи се зачитат чрез приобщаващ национален диалог за този преход без ограничения;

4. настоятелно призовава кубинския режим да предложи устойчиви и съдържателни икономически реформи, които да гарантират правна сигурност и подкрепа за независимите икономически организации, частните инициативи, инвестициите и свободите, като основни начини за избягване на срив;

5. призовава кубинските органи да защитават правата на човека и да гарантират правото на мирни събрания и свободата на изразяване на мнение без дискриминация въз основа на политическите възгледи; решително осъжда всички нарушения на гражданските и политическите права и свободи, включително произволното задържане, малтретирането, изтезанията, ограниченията на свободата на изразяване на мнение, на сдружаване и на мирни събрания, тормоза на независими журналисти, защитници на правата на човека и участници от гражданското общество, както и непропорционалното използване на наказателни санкции срещу мирни демонстранти;

6. отново изразява предишните си позиции относно задействането на клаузата за спиране на действието на СПДС и призовава ЗП/ВП и държавите членки да пояснят, че освен ако не се предприемат в краткосрочен план ясни, конкретни и значителни стъпки за въвеждането на такива промени – включително ясно предложение за пътна карта за демократичен преход в Куба, незабавно и безусловно освобождаване на близо 1 300 политически затворници и за даване на разрешение на кубинците, принудени да поемат болезнения път на изгнанието, да се завърнат без репресии – ЕС следва да пристъпи без допълнително забавяне към спиране на действието на СПДС, което системно се нарушава от кубинския режим;

7. призовава за целенасочени мерки съгласно закона „Магнитски“ на ЕС срещу лицата, отговорни за репресиите, като се започне с най-висшите длъжностни лица на режима, включително Мигел Диас-Канел и висшата командна верига на силовия апарат, съдебната система и местата за лишаване от свобода, както и срещу ръководството на GAESA;

8. призовава режима да премахне във всичките им форми механизмите за преследване преди извършване на престъпление, използвани за заглушаване и произволно лишаване от свобода на граждани, и да освободи всички лица, осъдени по силата на тези механизми, без да са извършили каквото и да било престъпление;

9. призовава за независимо международно разследване на условията в затворите, режима на принудително недохранване и смъртните случаи сред задържани;

10. осъжда материалната подкрепа на режима за агресивната война на Русия срещу Украйна, включително набирането на кубински граждани за борба срещу Украйна, и задълбочаващото се военно сътрудничество с Москва, и настоява това да се разглежда като централен елемент от прегледа на ЕС на отношенията му с Куба; осъжда също така присъединяването на режима към режима на Лукашенко в Беларус, включително тесните военни връзки и връзки в областта на сигурността, които подкопават европейската сигурност;

11. настоява независимото гражданско общество и демократичната опозиция да участват, без да бъдат репресирани, във всеки диалог в рамките на СПДС – чието включване се изисква от самото споразумение – и ЕС по никакъв начин да не бъде съучастник в нарушенията на правата на човека на острова, включително в медицинските мисии, включващи принудителен труд, които той изисква режимът да прекрати във всичките им форми;

12. изразява своята дълбока и неотложна загриженост във връзка с драматичното влошаване на условията на живот в Куба и с нарастващите хуманитарни последици от липсата на достъп до горива, лекарства, храни и други основни стоки и обществени услуги, което засяга по-специално уязвимите групи; призовава Комисията и държавите членки да разработят хуманитарни канали за доставка на енергия, храна и лекарства директно на кубинския народ и независимите предприятия, заобикаляйки държавата, и призовава всички донори да увеличат хуманитарната помощ, която трябва да остане защитена, свободна от държавно посредничество и никога да не финансира режима;

13. изразява готовност да предостави, заедно с международната общност, значителна помощ на Куба чрез канали, независими от правителството, веднага щом страната започне да осъществява надежден демократичен преход, така че да постигне просперитет и да осигури добруването на своите граждани; призовава ЗП/ВП и държавите членки да повдигат тези въпроси последователно на всички съответни форуми и да подкрепят отчетността и мирния, ръководен от гражданите преход;

14. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, на ротационното председателство на Съвета, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на специалния представител на ЕС за правата на човека, на правителствата и парламентите на държавите членки, на Организацията на американските държави, на Организацията на обединените нации, на Евро-латиноамериканската парламентарна асамблея, на Общността на латиноамериканските и карибските държави и на кубинския режим.